

مقدمه

در حسابداری دولتی، اشخاص و نهادهای زیادی دارای اهمیت بالایی هستند. درباره تعریف حسابداری دولتی و مفاهیم اصطلاحات رایج این شاخه حسابداری به طور کامل، مطلبی در مقاله‌ای دیگر را فراهم کردیم. در این مقاله همراه تیم آموزشی نخبه حساب باشید تا بررسی کنیم که ذیحساب کیست و با وظایف او آشنا شویم.

ذیحساب کیست؟

در ابتدا باید بدانیم که ذیحساب کیست؟

هر نهادی یا سازمانی در دنیا ملزم به داشتن یک مأمور می‌باشد. مأموری که با مجوز قانونی، با وظیفه مشخصی برای نظارت بر فعالیت‌های معین عدالت را برقرار کند و از وقوع جرائم جلوگیری کند.

در حسابداری دولتی طبق ماده ۳۱ قانون محاسبات عمومی کشور، چنین مأموری با نام ذیحساب شناخته می‌شود. ذیحساب در واقع شخصی است که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی کشور به صورت رسمی حکمی پس از استخدام دریافت می‌کند.

استخدام ذیحساب به صورت دقیق انجام می‌پذیرد و وزارت امور اقتصادی و دارایی با ظرافت از بین واجدین صلاحیت، فرد ذیحساب را مشخص می‌کند.

وظیفه اصلی ذیحساب چیست؟

اگرچه شخص ذیحساب به عنوان یک مأمور دولتی، وظایف متعددی دارد اما اصلی‌ترین آن اعمال نظارت بر اجرای مقررات مالی در نهادها و سازمان‌های دولتی است.

ذیحساب با انجام هماهنگی‌های لازم درباره انجام فعالیت‌های مالی و محاسبات مربوطه باعث منضبط شدن سازمان دولتی می‌شود.

ذیحساب وظایف خود را زیر نظر رئیس دستگاه اجرایی انجام می‌دهد و نظارت وی بر وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، دستگاه‌های اجرایی محلی و نهادهای عمومی غیر دولتی که به این سمت منصوب شده‌اند، می‌باشد.

لازم است بدانید که در ماده ۳۱ قانون محاسبات عمومی کشور، تعریف ذیحساب وجود دارد.

سایر وظایف ذیحساب

همانطور که اشاره شد، وظیفه اصلی ذیحساب، نظارت بر امور مالی و محاسباتی فعالیت‌های اقتصادی نهادهای دولتی می‌باشد.

ذیحساب مطابق قانون وظیفه دارد تا نگهداری و تنظیم حساب‌ها را مطابق ضوابط و مقررات را به صورت صحیح و دقیق انجام دهد.

اطمینان حاصل کردن از صحت و سلامت امور مالی و محاسباتی نیز بر عهده شخص ذیحساب می‌باشد.

اگرچه حفظ اسناد و دفاتر مالی از وظایف اصلی ذیحساب نمی‌باشد؛ اما او باید همواره نظارت خود را بر این امر ایفا کند.

یک نهاد دولتی با اتکا بر ذیحساب می‌تواند با اطمینان خاطر، تحویل و تحول وجوه نقد، سپرده‌ها و اوراق بهادار را به ذیحساب بسپارد.

همچنین نظارت بر اموال مذکور و حساب اموال دولتی از جمله وظایف او می‌باشد.

ویژگی‌های ذیحساب

افراد خبره در رشته‌ها و فعالیت‌های مالی به طور کلی دارای ویژگی‌های مشترکی هستند و شخص ذیحساب از این امر خارج نیست.

الف) مسلط بودن به امور مالی و چهارچوب تعیین شده

بدیهی است که تسلط کافی به امور مالی برای انجام وظایف مذکور نیاز است؛ اما نکته حائز اهمیت این است که ذیحساب باید به چهارچوب تعیین شده دولت برای حسابداری دولتی و سایر قوانین و مقررات مربوطه مسلط باشد.

همانطور که در مقاله دیگری درباره تعریف حسابداری دولتی اشاره شد، در برخی موارد بین استانداردهای پذیرفته شده حسابداری و قوانین تعیین شده توسط دولت تناقضی وجود دارد که فقط یک فرد آگاه و مسلط می‌تواند با اولویت قرار دادن قوانین، امور را به راحتی حل و فصل نماید.

ب) منضبط و دقیق بودن

انجام فعالیت‌ها و امور مالی نیازمند اشخاص متعهد و با نظم بوده و از ویژگی‌های مهم برای ذیحساب به شمار می‌رود.

هیچ سازمان دولتی در دنیا خواهان فردی که کارهای خود را به صورت دقیق و اصولی انجام نمی‌دهد بخصوص در جایگاه مأمور قانون نیست.

ج) امانت‌داری و قابل اطمینان بودن

از آنجایی که نگهداری وجوه و سپرده‌ها و اوراق بهادار طبق مطالب گفته شده، بر عهده ذیحساب است؛ معتمد بودن او برای ما اولویت دارد. نظارت و نگهداری از حساب اموال دولتی در صورتی به شکل صحیح انجام می‌شود که از حسن نیت ذیحساب اطمینان حاصل شود.

عامل ذیحساب کیست؟

شخص دیگری که به موجب آیین‌نامه اجرایی ماده ۳۶ قانون محاسبات عمومی کشور از واجدین صلاحیت انتخاب می‌شود، مأموری است به نام عامل ذیحساب.

به حکم دستگاه اجرایی مربوطه و با موافقت ذیحساب، شخصی به سمت عامل ذیحساب منصوب می‌شود تا ذیحساب را در انجام وظایفش یاری کند.

ذیحساب بخشی از مسئولیت‌های خود را به عامل ذیحساب واگذار خواهد کرد و انتخاب این شخص بدون موافقت ذیحساب، ممکن نیست.

امین اموال کیست؟

یکی دیگر از اشخاصی که با موافقت ذیحساب و به موجب حکم وزارتخانه‌ها به سمتی منصوب می‌شود، در ماده ۳۴ قانون محاسبات عمومی کشور، امین اموال است.

تحویل و تحول حساب‌های اموال و اوراقی که حکم وجوه نقد را دارند، بر عهده مأموری با عنوان امین اموال است که حراست این امور را نیز انجام می‌دهد.

نتیجه‌گیری

در این مقاله تلاش کردیم درباره اشخاص مهمی چون ذیحساب، عامل ذیحساب و امین اموال، مطالبی را خدمت شما هنرجویان عزیز نخبه حساب ارائه دهیم.

یادگرفتیم که ذیحساب در مقام و سمت یک مأمور، منصوب می‌شود تا نظارت را بر اعمال و انجام روندهای مالی انجام دهد.